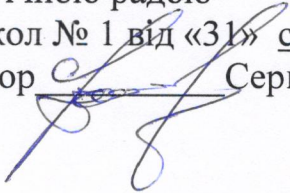

Міністерство освіти і науки України
ВСП «Ужгородський торговельно-економічний фаховий коледж
Державного торговельно-економічного університету»

Циклова комісія товарознавчо-комерційних дисциплін

ЗАТВЕРДЖЕНО
педагогічною радою
(протокол № 1 від «31» серпня 2023 р.)
Директор Сергій ВОЛОЩУК

БІРЖОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

ПРОГРАМА

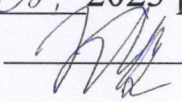
Ужгород 2023

Автор: Тамара ПАРТИКА, викладач, спеціаліст вищої категорії.

Рецензент: *Наталія ВАСИЛИХА, к.е.н., доцент кафедри менеджменту,
підприємництва та торгівлі*

Програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії товарознавчо-комерційних дисциплін

Протокол № 1 від 29.08.2023 р

Голова циклової комісії Катерина КУЗЬМА

Розглянуто та схвалено на засіданні робочої групи з розробки, розвитку ОПП та випуску фахівців за нею

Протокол № 1 від 30.08.2023

Керівник групи: Галина ДАНКО

БІРЖОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

ПРОГРАМА

Рецензія

на програму навчальної дисципліни «Біржова діяльність» підготовки фахового молодшого бакалавра зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», ОПП «Товарознавство і логістична діяльність».

Укладач: Партика Тамара Володимирівна, викладач комерційних дисциплін, спеціаліст вищої категорії Відокремленого структурного підрозділу «Ужгородський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ».

Програма навчальної дисципліни «Комерційна діяльність» складена на основі освітньо-професійної програми «Товарознавство і логістична діяльність» підготовки фахового молодшого бакалавра з урахуванням специфіки навчально – виховного процесу в ВСП «УТЕФК ДТЕУ».

Програма складена згідно вимог і має такі розділи: мета, завдання та предмет дисципліни; результати вивчення дисципліни; зміст дисципліни; список рекомендованих джерел.

У програмі «Біржова діяльність» враховано основні перспективні напрями розвитку біржової діяльності, забезпечено наступність та необхідні міждисциплінарні зв'язки, мотивацію до навчання, виховання інтересу до спеціальності, розуміння суспільної значущості своєї праці.

Програма відповідає вимогам освітньо-професійної програми «Товарознавство і логістична діяльність» та рекомендована для здобувачів фахової передвищої освіти зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

Рецензент:

Кандидат економічних наук,
доцент кафедри менеджменту,
підприємництва та торгівлі
Ужгородського торговельно-
економічного інституту ДТЕУ

Наталія ВАСИЛИХА

Пояснювальна записка

Навчальна програма дисципліни «Біржова діяльність» призначена для здобувачів фахової передвищої освіти, освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» денної та заочної форм навчання, галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», освітньо-професійна програма «Товарознавство і логістична діяльність».

Програму розроблено відповідно до Стандарту фахової передвищої освіти за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» та освітньо-професійною програмою «Товарознавство і логістична діяльність» підготовки фахових молодших бакалаврів у ВСП «УТЕФК ДТЕУ».

Програма складається з таких розділів:

1. Мета, завдання та предмет дисципліни.
2. Результати вивчення дисципліни.
3. Зміст дисципліни.
4. Список рекомендованих джерел.

1. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ПРЕДМЕТ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни «Біржова діяльність» є формування у здобувачів освіти системи теоретичних знань, вмінь та практичних навичок із основ функціонування біржової торгівлі і брокерської діяльності в Україні і світі.

Завданнями, які мають бути вирішені у процесі викладання дисципліни «Біржова діяльність» є здійснення теоретичної та практичної підготовки, що дозволить:

- вивчення нормативних основ здійснення біржової діяльності в Україні;
- ознайомлення студентів з особливостями організації і функціонування товарних, фондових і валютних бірж;
- вивчення порядку укладання та виконання біржових угод.

Предметом вивчення дисципліни є форми організації і діяльності бірж та брокерських контор, відносини, що виникають у процесі купівлі – продажу на біржах.

2. РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Біржова діяльність» як обов'язкова компонента освітньо-професійної програми, забезпечує оволодіння здобувачами освіти загальними та спеціальними компетентностями і досягнення ними програмних результатів навчання за відповідною освітньо-професійною програмою:

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності за освітньо-професійною програмою</i>		
ЗК3.	Здатність застосувати знання у практичних ситуаціях.	4,6
<i>Спеціальні компетентності за освітньо-професійною програмою</i>		
СК2.	Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо діяльності підприємства.	4,6
СК3.	Здатність застосовувати інноваційні підходи у діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур, зокрема логістичній діяльності.	5,7
СК5.	Здатність здійснювати діяльність із дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності.	2
СК6.	Здатність виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур, зокрема логістичної структури.	4,6
<i>Програмні результати навчання за освітньо-професійною програмою</i>		
РН2.	Застосовувати знання, розуміння закономірностей та сучасних досягнень у підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності із професійною метою.	3,6
РН5.	Здійснювати пошук, самостійний відбір інформації з різних джерел у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності.	4,6,7

PH7.	Застосовувати всебічні спеціалізовані емпіричні й теоретичні знання у сфері підприємництва, торгівлі, біржової діяльності для подальшого використання у практичній діяльності.	6
PH9.	Застосовувати інноваційні підходи у підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності.	7
PH11.	Знати основи нормативно-правового забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і застосовувати їх на практиці.	2,6
PH12.	Виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.	4,6
PH17.	Визначати основні показники діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур для забезпечення їх ефективності.	4,6

3.ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Сутність біржової діяльності та механізм її функціонування.

Біржова торгівля як форма організації оптового ринку. Суть та роль біржової торгівлі в організації оптового ринку. Значення біржової торгівлі в розвитку ринкових відносин між суб'єктами господарювання..

Історія розвитку біржової торгівлі. Виникнення біржі, етимологія терміну «біржа». Історія розвитку вітчизняних бірж. Становлення біржової торгівлі в Україні.

Функції бірж та їх класифікація. Основні функції бірж. Види бірж за окремими ознаками класифікації.

Види бірж за видами укладених угод та за принципами організації. Види бірж за рівнем спеціалізації та інші види бірж.

Список рекомендованих джерел

Основний: 5,6,7

Додатковий: 8

Тема 2. Державне регулювання біржової діяльності

Державне регулювання біржової діяльності в Україні. Проблеми розвитку біржової діяльності. Моделі функціонування бірж. Нормативно – правові акти, що регулюють український біржовий ринок.

Національна асоціація бірж України. Об'єднання бірж в асоціації. Основні завдання Національної асоціації бірж України.

Список рекомендованих джерел

Нормативно – правові акти: 1,2,3,4

Основний: 3,4,5

Додатковий: 8

Інтернет - джерела:9,10

Тема 3. Біржовий товар.

Суть біржового товару, їх види. Класи біржових товарів. Не грошові та грошові товари, їх характеристика.

Характеристики та стандартизація біржових товарів. Вимоги до біржових товарів. Ознаки стандартизації біржових товарів.

Фінансові інструменти як специфічний біржовий товар. Суть фінансових інструментів, їх функції. Види цінних паперів, їх характеристика.

Валюта як біржовий товар. Значення валюти на біржі. Валютний ринок, його характеристика.

Список рекомендованих джерел

Основний: 5,6,7

Додатковий: 8

Тема 4. Біржові угоди.

Суть біржових договорів (угод), їх риси. Сутність та зміст біржової угоди. Основні риси біржових угод.

Класифікація біржових угод. Основні ознаки класифікації угод. Види угод та їх характеристика.

Угоди з реальним товаром. Спот – угоди, їх характеристика. Форвард - угоди та їх характеристика

Угоди без реального товару. Ф'ючерсні угоди, їх особливості.

Види опціонних угод.

Список рекомендованих джерел

Основний: 5,6,7

Додатковий: 8

Тема 5. Біржове ціноутворення та котирування цін.

Принципи формування цін на біржові товари. Чинники, які регулюють функцію пропозиції залежно від ціни.

Чинники, які регулюють функцію попиту залежно від ціни.

Види біржового котирування цін. Ф'ючерсні угоди, їх особливості.

Види опціонних угод.

Список рекомендованих джерел

Основний: 5,6,7

Додатковий: 8

Тема 6. Організація і технологія біржової торгівлі.

Організація біржової торгівлі. Форми та методи біржових торгів.

Процес проведення біржових торгів. Санкції, які застосовуються під час проведення торгів.

Технології біржової торгівлі. Види біржових технологій, їх характеристика.

Сутність біржового аукціону, його види. Особливості віртуальних технологій.

Організація біржової торгівлі на вітчизняних товарних біржах. Специфіка вітчизняного біржового ринку.

Правила біржової торгівлі, їх значення та особливості на різних видах бірж.

Торговельно – посередницька діяльність. Сутність і види торговельно – посередницької діяльності.

Організаційна структура управління біржею. Учасники біржових торгів.

Роль брокерських контор в організації оптової торгівлі.

Список рекомендованих джерел

Нормативно – правові акти: 3

Основний: 5,6,7

Додатковий: 8

Тема 7. Види бірж та особливості їх діяльності.

Товарні біржі. Сутність товарної біржі, особливості діяльності.

Функції товарних бірж, їх класифікація. Характеристика товарних бірж України.

Основні тенденції розвитку товарних бірж в Україні та світі.

Аграрні біржі. Сутність аграрної біржі, особливості діяльності.

Функції бірж, їх класифікація. Проблеми та перспективи розвитку аграрних бірж в Україні.

Фондові біржі. Сутність понять фондова біржа та фондовий ринок. Функції бірж. Класифікація фондових бірж.

Валютні біржі. Сутність понять валюта та валютна біржа. Учасники валютного ринку. Функції валютних бірж.

Валютний курс. Сутність та чинники впливу на валютний курс. Види валютного курсу.

Операції з купівлі - продажу іноземної валюти і правила їх проведення.

Біржові спекуляції. Сутність та значення біржових спекуляцій. Види біржових спекуляцій.

Державне регулювання біржових спекуляцій. Критерії визначення спекулятивних операцій. Регулювання інсайдерської торгівлі.

Основні відмінності інвестора від спекулянта.

Список рекомендованих джерел

Нормативно – правові акти: 2,3,4

Основний: 5,6,7

Додатковий: 8

Інтернет - джерела:9,10

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Нормативно – правові акти :

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 року № 436-IV.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
2. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 року № 1577 – X II. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12#Text>.
3. Про товарні біржі: Закон України від 10.12.91 № 1957-ХІІ.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1956-12#Text>
4. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV. URL: https://zakononline.com.ua/documents/show/270987__561481

Основний

5. Дудяк Р.П., Бугіль С.Я. Організація біржової діяльності: основи теорії і практикум: навч. посібник. Львів: Магнолія плюс, 2003. 360 с.
6. Раровська В.В. Біржова діяльність: навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 144 с.
7. Солодкий М.О. Біржовий ринок: навч. посібник. Київ: Джерела. 2001. 336 с.

Додатковий

9. Дикань В. Л., Назаренко І. Л., Пługина Ю. А. Біржова діяльність: Підручник. Харків: УкрДУЗТ, 2017. 282 с. URL: <http://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/2404/1/%d0%9f%d1%96%d0%b4%d1%80%d1%83%d1%87%d0%bd%d0%b8%d0%ba.pdf>

Інтернет – ресурси

- 10 Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua/>
- 11 Офіційний сайт Асоціації «Біржові та електронні майданчики». URL: <https://aeaep.com.ua/pro-nas/>